

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 386 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabgacha ta'lim tashkiloti metodistining boshqaruv funksiyalari.....	10
Qarshibayeva Dilfuza Xidirbayevna	
Texnologik mashinalar va jihozlar ta'lim yo'nalishi talabalarida kasbiy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik qonuniyatlari va metodologik tizimini ishlab chiqish	15
Elmanov Abbas Begmat o'g'li, Mirzaumidov Asilbek Shuxratjonovich	
Katta yoshdagi guruh bolalarida o'z-o'zini boshqarish qobiliyatini rivojlantirishda o'yinning roli	19
Ergasheva Farangiz Umidjon qizi, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirishning dolzarbligi.....	23
Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida inson resurslarini boshqarishda muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimidan foydalanishning nazariy asoslari	28
Gulmira Jumanova	
Nomoddiy madaniy merosning talaba-yoshlarni yuksak ma'naviyatli shaxs sifatida tarbiyalashdagi ahamiyati	33
Erboyev Suxrob Abdusalomovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalar va ularda hissiy-irodaning shakllanishi	37
Davlatova Zebo Haydarovna	
Zamonaviy oilada avlodlararo munosabatlarning pedagogik-psixologik xususiyatlari	40
Ochilova Farida Baxriddinovna	
Maktab va oliy ta'lim muassasalarida qizlar kitobxonligini rivojlantirish metodlari	44
Qo'chqarova Oysha Oltibayevna	
Buyuk allomalar merosidan foydalanishning metodik holati va mavjud muammolari.....	48
Sevara Mamatkarimova	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	53
Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li	
Использование современных инновационных методов в процессе обучения русскому языку в иноязычных группах высшего образовательного учреждения.....	56
Курбанова Шаира Исмаиловна	
Maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ...	60
Kushakova Gulnora Egamkulovna, Muhammadiyeva Shaxzoda Sunnatilla qizi	
Boshlang'ich sinflarda musiqa mashg'ulotlari orqali o'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari	63
Muminova Feruza Farxodovna	
Alisher Navoiy merosining yoshlar ma'naviy-estetik tarbiyasidagi ahamiyati	70
Qayumxo'jayev Botirxo'ja Ikromxo'ja o'g'li	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida amaliy topshiriqlar orqali tayanch kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	74
Saidova Dilnoza Maripovna	
К вопросу о классификации современной антиутопии.....	78
Дмитрий Валерьевич Пупонин	
Когнитивная гибкость как фактор психологического благополучия старшеклассников в период адаптации к новым образовательным требованиям	82
Муксинова Динора Азаматовна	
Oliy ta'lim muassasalarida ingliz tilida ta'lim beruvchi professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini baholash: xalqaro tajribalar qiyosiy tahlili va O'zbekiston amaliyoti	87
Baxtiyarova Muniba Ne'matjon qizi	
Valeologik tarbiya asosida maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini tayyorlashda innovatsion va raqamli yondashuvlar	92
Berkinova Charos Islomovna	

Grammatik tushunchalarni o'rgatish metodikasi.....	96
<i>N. R. Masharipova</i>	
Umumiy o'rta ta'lim tizimini takomillashtirish va o'quvchilar bilimni baholashda xorijiy tajribalardan foydalanish finlyandiya ta'lim tizimi misolida.....	99
<i>Obidova Muqaddas Ro'ziqulovna</i>	
The Difference Between Androgogy and Pedagogy.....	106
<i>Pardayeva Aziza Rahmatillojevna</i>	
Elektr mashinalari fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalari.....	110
<i>Shodiyeva Nozina Shuxrat qizi</i>	
Umumta'lim maktablarida direktor o'rinbosarlarining aksiologik yondashuv asosida boshqaruv funksiyalari va vakolatlari hamda maktablarda ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish yo'llari.....	113
<i>Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li</i>	
Ispan tili darslarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirish usullari	119
<i>Tursunqulov Sanjar Dilmurod o'g'li, Shukurullayeva Feruza Dilmurodovna</i>	
Surxondaryo viloyatida yetishtiriladigan ingichka tolali paxta navlarining qo'llanilishi	124
<i>Ubaydullayeva Komila Bozor qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda empatiya hissini shakllantirishning nazariy asosi	127
<i>Xolmirzayeva Gulbahor Bahodirovna</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi	130
<i>Raximova Dilshoda Xoliqberdiyevna</i>	
Bo'lajak sport murabbiylarida kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish mexanizmlari	134
<i>Sherzod Shuxratovich Boboyorov</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalar sportini rivojlantirishning iqtisodiy va tashkiliy mexanizmlari.....	138
<i>Sangirov Nuriddin Iriskulovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning integrativ modeli	142
<i>Rasulova Umida Bahodir qizi</i>	
Yashil pedagogikaning konseptual modeli va tamoyillari.....	146
<i>Raxmatova Dilnoza Abdurashidovna</i>	
Ta'lim jarayoni ishtirokchilarida emotsional barqarorlikni shakllantirishning pedagogik-psixologik asoslari ..	149
<i>Boymatova Munavvar Ravshan qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda zamonaviy raqamli platformalardan foydalanish samaradorligi.....	152
<i>Lukmonova Salomat Gafurovna</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar uchun pedagogik qo'llab-quvvatlash tizimining shakl, metod va vositalari	157
<i>Farmonova Madina Bahriddin qizi</i>	
Innovatsion boshqaruv tizimlarida qaror qabul qilish va kommunikatsiya samaradorligi	161
<i>Sotvoldiyeva Xurliqo G'ayratjon qizi</i>	
Raqamli ta'lim muhitida maktabgacha yoshdagi bolalarning media savodxonligini shakllantirish metodikasi.....	167
<i>Choriyeva Xurmo Panji qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim mutaxassislari malakasini oshirish tizimining zamonaviy tendensiyalari va raqamlashtirish jarayonlarining pedagogik ahamiyati.....	172
<i>Qosimova Sh. N., Dusmaxamedov A. A.</i>	
Maktab o'quvchilarida o'zini o'zi tarbiyalashni shakllantirishning pedagogik asoslari (8–9-sinflar asosida)..	177
<i>Norxo'jayeva Lobar Nuriddin qizi</i>	
STEAM loyihalar yordamida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy va tanqidiy tafakkurni shakllantirish	181
<i>Mirjamolova Moxira Abdugaffor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalashning pedagogik ahamiyati va metodik asoslari.....	188
<i>Axmad Bolqiyev</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini xalqaro baholash dasturlari asosida baholashning pedagogik asoslari.....	191
<i>Shavqiddin Burxonov</i>	
Boshlang'ich ta'limda liderlik va pedagogik menejment muammolari.....	194
<i>Pardaboyev Doston</i>	
Raqamli ta'lim muhiti: tushunchasi, strukturasi va rivojlanish tendensiyalari.....	197
<i>Kulboyeva Dilnoza Abdug'afurovna</i>	
Особенности применения графических органайзеров на практических занятиях по дисциплине “Практикум литературы народов СНГ”.....	199
<i>Татьяна Викторовна Половинкина</i>	
Historical Stages in the Study and Treatment of Scoliosis (Spinal Curvature).....	204
<i>Shermatova Mokhira Baxodir qizi</i>	
Talaba qizlarga badiiy gimnastika cho'qmori yordamida bajariladigan fundamental mashqlarni o'rgatish....	209
<i>Musharafxon Sultanova</i>	
Oliy ta'limda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish bo'yicha xalqaro modellarning qiyosiy tahlili.....	213
<i>Ziyotova Madina</i>	
Sport mutaxassislarini tayyorlashda voleybol o'qituvchisining ko'nikmalari va uslubi	216
<i>Turg'unov Baxtiyor O'rolovich</i>	
Matematik masalalarni yechish jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy fikrlash va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish	220
<i>Yusupova Latofat Nuriddinovna</i>	
Zamonaviy sharoitda bo'lajak o'qituvchilarda deontologik kompetentlikni rivojlantirishning innovatsion texnologiyalari	228
<i>Nasirova Nigora Baxtiyor qizi</i>	
Paraengil atletika mashg'ulotlarida individual yondashuvning ahamiyati	233
<i>Abduxoliqova Shoiraxon Akramjon qizi</i>	
Biologiya fanini o'qitishda xalq pedagogikasi elementlaridan foydalanish orqali ekologik madaniyatni rivojlantirish	239
<i>Baxrombekova Sojidxon Sherzodjon qizi</i>	
Maktab texnologik ta'limida axborot texnologiyalaridan foydalanishning o'quv samaradorligiga ta'siri: o'rta muddatli istiqbollar (2027–2031)	245
<i>Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, Tursunov Sherzod Ziyat o'g'li, Ismatullayev Javohir Ubaydulla o'g'li</i>	
Axborot texnologiyalaridan foydalanish orqali jismoniy tarbiya va sport tizimini boshqarish samaradorligini oshirish	251
<i>Eryigitov Dilshod Xolboyevich</i>	
Enhancing Speaking Skills Productively in English	255
<i>J. M. Fayzullayev, G. R. Elmonova</i>	
Nutqida nuqsoni bo'lgan katta guruh bolalari bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	259
<i>Jumanova Iroda Nomozovna, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich</i>	
2–3 yoshli bolalarning maktabgacha ta'lim tashkilotiga ijtimoiy moslashuvi: nazariy va empirik tahlil	263
<i>Klicheva Dilnoza Zulfon qizi</i>	
Inson–texnika tizimida ta'lim olayotgan talabalarda iste'dod namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari	267
<i>Kuvandikova Gulnora Gulamovna</i>	
Bo'lajak pedagoglarning mutaxassis sifatida shakllanishida xavotirlanish holatining namoyon bo'lishi.....	270
<i>Nuriddinov Rasuljon Samitjon o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni maktabga tayyorlashda zamonaviy psixologik-pedagogik yondashuv.....	274
<i>Nuriddinova Maysara Ikramovna, Kodirova Albina Faridovna</i>	
Talabalarda qaror qabul qilishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	279
<i>Rajabova Go'zal Zarifovna</i>	
Musobaqa oldi psixologik tayyorgarlikning tezkorlikka ta'siri.....	283
<i>Sitora Elova Axmatkulovna</i>	

Pediatriya ta'limida sun'iy intellekt – talaba uchun virtual assistent.....	287
<i>Umarkulov Muhtorali Islomkulovich</i>	
Bo'lajak jismoniy tarbiya mutaxassislarida jismoniy savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	290
<i>Xakimov Xurshid Nozimovich</i>	
Сущность и виды познавательной активности детей 5–6 лет.....	294
<i>Джамилова Н. Н., Кудратова М. У.</i>	
Uzluksiz ta'lim jarayonida mustaqil fikrlovchi, ijodkor shaxsni tarbiyalashning pedagogik-psixologik masalalari.....	298
<i>Siddiqova Sanobar Xaydarovna</i>	
Ta'lim jarayonida o'quvchilarning bilish, ijodiy faolligini oshirish.....	301
<i>Siddiqova Sanobar Xaydarovna, Qushoqova Guzal</i>	
Badiiy adabiyotda Ibn Sino obrazining yaratilishidagi o'ziga xosliklar.....	304
<i>Tangirov A. J.</i>	
Ta'lim klasteri asosida zaif eshituvchi bolalarni inklyuziv ta'lim muhitiga moslashtirishning pedagogik mexanizmlari.....	309
<i>Dilnoza Xushvaktovna Ernazarova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish.....	313
<i>Payzullaeva Gozsal Bayrambayevna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda pedagogik mas'uliyat ko'nikmasini rivojlantirishning nazariy-amaliy asoslari.....	317
<i>Maxramova Gulchexra Maxsudbek qizi</i>	
Maxsus ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning pedagogik samaradorligi.....	320
<i>Tashkenbayeva Dilafuz Baxtiyor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy kompetentligini rivojlantirishga qo'yiladigan talablar.....	325
<i>Xazratkulova Shoira Noraliyevna</i>	
Musiq madaniyati darslarida multimedia vositalarida musiq o'qituvchisining kompetensiyaviy tayyorgarligi.....	329
<i>Qudratova Elnoz Ismatilayevna, Ismailova Sevinch, G'oibnazarov Elmurod</i>	
Boshlang'ich ta'limda nutqiy kompetensiyani rivojlantirishning didaktik modeli.....	334
<i>Tillaboyeva Havasxon</i>	
Diskursiv yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutq madaniyatini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish.....	340
<i>Boynazarova Nilufar Tilovmurot qizi</i>	
Millatlarning o'ziga xos dunyoqarashining psixologik xususiyatlari.....	346
<i>Murxashev Axmadxon Olimjon o'g'li</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktab o'quvchilarining intellektual-ijodiy kompetentligini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari.....	349
<i>Ergasheva Sitora Baxriddin qizi</i>	
Sinergetik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashni takomillashtirish zarurati va imkoniyatlari.....	353
<i>Xo'shboqova Surayyo Baxtiyor qizi</i>	
Interfaol metodlar asosida o'smirlarda mustaqil tafakkurni rivojlantirish.....	357
<i>Ismoilova Mashxura Mashrabbek qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish.....	360
<i>Kuvanakova Guljaxon</i>	
The Role of Autonomous Learning in Developing English Language Proficiency of University Students in Uzbekistan.....	363
<i>Omonova Kamola, Mutabar Zikriddinova</i>	
Maktablarda fasilitator faoliyatini tashkil etish borasida ayrim mulohazalar.....	366
<i>Qahhorova Marjona Ixtiyor qizi</i>	
Модель и педагогические условия формирования профессиональных компетенций будущих учителей в области информационной безопасности.....	370
<i>Сагинбаева Кымбат Кенжегалиевна, Нуриддинова Майсара Икрамовна</i>	

Boshlang'ich sinf darslarida kreativ fikrlashni rivojlantirishda zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish.....	374
Xudoynazarova Muxlisa Bakhadirovna	
Совершенствование методической компетентности будущих учителей начальных классов на основе креативного подхода	377
Дониёрова Лайло Худайбердиевна	

MAXSUS TA'LIM TIZIMIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK SAMARADORLIGI

Tashkenbayeva Dilafuz Baxtiyor qizi

Toshkent shahar Shayxontohur tumani
alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalar uchun ixtisoslashtirilgan
37-maktab o'qituvchi-defektologi.
Nizomiy nomidagi O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti
"Maxsus pedagogika" ixtisosligi bo'yicha mustaqil tadqiqotchi, PhD

Annotatsiya: Maxsus ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning pedagogik samaradorligi tahlil qilinadi. Aqli zaif o'quvchilarning psixofiziologik xususiyatlari hisobga olingan holda raqamli ta'lim vositalari, interaktiv metodlar, sun'iy intellekt asosidagi tizimlar hamda sensor integratsiya texnologiyalarining ta'lim jarayoniga ta'siri yoritiladi. Tadqiqotda innovatsion texnologiyalar ta'limni individuallashtirish, multimodal o'rganishni ta'minlash hamda o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishda muhim omil ekani ilmiy asosda ko'rsatib beriladi.

Kalit so'zlar: maxsus ta'lim, innovatsion texnologiyalar, raqamli ta'lim, sensor integratsiya, sun'iy intellekt, grafomotorika.

Abstract: The pedagogical effectiveness of using innovative technologies in the system of special education is analyzed. Taking into account the psychophysiological characteristics of children with intellectual disabilities, the study examines the impact of digital educational tools, interactive methods, artificial intelligence-based systems, and sensory integration technologies on the learning process. The research substantiates that innovative technologies are an important factor in individualizing education, ensuring multimodal learning, and increasing students' motivation.

Key words: special education, innovative technologies, digital learning, sensory integration, artificial intelligence, graphomotor skills.

Аннотация: Анализируется педагогическая эффективность использования инновационных технологий в системе специального образования. С учётом психофизиологических особенностей детей с интеллектуальными нарушениями рассматривается влияние цифровых образовательных средств, интерактивных методов, систем на основе искусственного интеллекта, а также технологий сенсорной интеграции на образовательный процесс. В исследовании обосновывается, что инновационные технологии являются важным фактором индивидуализации обучения, обеспечения мультимодального усвоения знаний и повышения мотивации обучающихся.

Ключевые слова: специальное образование, инновационные технологии, цифровое обучение, сенсорная интеграция, искусственный интеллект, графомоторика.

KIRISH

Hozirgi kunda ta'lim tizimi jadal rivojlanib, innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish bilan tavsiflanmoqda. Ayniqsa, maxsus ta'lim tizimida bu jarayon alohida ahamiyatga ega bo'lib, aqli zaif o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda samarali ta'lim muhitini yaratishni talab etadi ^{[11], [12]}.

Aqli zaif o'quvchilarda idrok, xotira, diqqat va tafakkur jarayonlari o'ziga xos rivojlangan bo'lib, bu ularning bilimni o'zlashtirishiga ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash orqali ushbu jarayonlarni faollashtirish mumkin ^{[7], [3]}.

Innovatsion texnologiyalar maxsus ta'lim tizimida bir necha yo'nalishda samarali natija beradi. Avvalo, ular ta'lim jarayonini individuallashtirish imkonini yaratadi. Raqamli vositalar yordamida o'quv materiallari o'quvchining qobiliyatiga moslashtiriladi, bu esa bilimni o'zlashtirishni yengillashtiradi ^{[10], [9]}.

Multimodal ta'lim muhitida o'quvchilar bir vaqtning o'zida ko'rish, eshitish va harakat orqali bilim oladi. Bu esa axborotni mustahkamroq o'zlashtirishga yordam beradi ^[6]. Ayniqsa, vizual materiallar aqli zaif o'quvchilarda idrok jarayonini faollashtiradi.

Innovatsion texnologiyalar o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishda ham muhim rol o'ynaydi. O'yin elementlariga asoslangan interaktiv mashg'ulotlar o'quvchilarda qiziqish uyg'otadi va ularning faol ishtirokini ta'minlaydi ^[5].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Xorijiy tadqiqotlarda ham innovatsion texnologiyalarning samaradorligi tasdiqlangan.

Selwyn ta'limni raqamlashtirish orqali individuallashtirish imkoniyatlari kengayishini ta'kidlaydi ^[10].

Mayer esa multimediya orqali o'rganish samaradorligi yuqori ekanligini asoslab beradi ^[8].

Mahalliy tadqiqotchilar ham ushbu yo'nalishni qo'llab-quvvatlaydi. V. M. Karimova maxsus ta'limda innovatsion metodlar o'quv jarayonini samarali tashkil etishga yordam berishini qayd etadi ^[7].

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-son¹ Qonunida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish zarurligi belgilangan ^[1].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ma'lumotlar kompleks yondashuv asosida yig'ildi va tahlil qilindi. Dastlab, maxsus ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan aqli zaif o'quvchilarning psixofiziologik xususiyatlarini aniqlash maqsadida pedagogik kuzatuv, suhbat va diagnostik testlar qo'llanildi. O'quvchilarning kognitiv va grafomotor rivojlantirish darajasini baholash uchun standartlashtirilgan topshiriqlar, vizual-motor koordinatsiyani aniqlovchi mashqlar hamda interaktiv testlardan foydalanildi.

Shuningdek, o'qituvchilar va ota-onalar o'rtasida so'rovnomalar o'tkazilib, innovatsion texnologiyalardan foydalanish samaradorligi va ularning ta'lim jarayoniga ta'siri haqida ma'lumotlar yig'ildi.

Tadqiqot davomida eksperimental va nazorat guruhlarini tashkil etilib, innovatsion texnologiyalar asosida olib borilgan mashg'ulotlarning natijalari an'anaviy ta'lim usullari bilan solishtirildi.

Olingan ma'lumotlar miqdoriy va sifat tahlili usullari orqali qayta ishlanib, statistik tahlil, taqqoslash va umumlashtirish metodlari asosida baholandi. Natijalar dinamikasi diagramma va jadval ko'rinishida tizimlashtirilib, ularning pedagogik samaradorligi ilmiy asosda xulosalandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Innovatsion texnologiyalarning psixologik ta'siri. Innovatsion texnologiyalarning maxsus ta'limdagi samaradorligini to'liq tushunish uchun ularning psixologik va pedagogik ta'sir mexanizmlarini tahlil qilish muhimdir. Aqli zaif o'quvchilarda bilish jarayonlari (idrok, xotira, diqqat, tafakkur) odatda sust rivojlangan bo'lib, bu ularning an'anaviy ta'lim sharoitida bilimni o'zlashtirishini qiyinlashtiradi ^[16]. Shu sababli, innovatsion texnologiyalar ushbu jarayonlarni faollashtiruvchi vosita sifatida xizmat qiladi.

Birinchidan, innovatsion texnologiyalar diqqatni boshqarish mexanizmlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Vizual va interaktiv elementlarga boy muhit o'quvchining e'tiborini jalb qiladi va uni ma'lum vaqt davomida ushlab turishga yordam beradi. Ayniqsa, rangli animatsiyalar, interaktiv topshiriqlar va o'yin elementlari diqqatning barqarorligini oshiradi. Bu esa o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishiga imkon yaratadi.

Ikkinchidan, xotira jarayonlari innovatsion texnologiyalar orqali samaraliroq shakllanadi. Multimodal ta'lim – ya'ni bir vaqtning o'zida ko'rish, eshitish va harakat orqali o'rganish – axborotni uzoq muddatli xotirada saqlanishiga yordam beradi [9]. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, vizual materiallar bilan boyitilgan axborot oddiy matnga nisbatan ancha tez va mustahkam o'zlashtiriladi.

Uchinchidan, tafakkur va muammoli vaziyatlarni hal qilish qobiliyati ham innovatsion texnologiyalar orqali rivojlanadi. Interaktiv topshiriqlar va simulyatsiyalar o'quvchilarga faol fikrlash, taqqoslash va xulosa chiqarish imkonini beradi. Bu esa ularning kognitiv rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shu bilan birga, innovatsion texnologiyalar grafomotor ko'nikmalarni rivojlantirishda ham muhim o'rin egallaydi. Grafomotor faoliyat yozuv jarayonining asosi bo'lib, u ko'z–qo'l koordinatsiyasi, mayda motorika, fazoviy orientatsiya va motor rejalashtirish kabi komponentlarning uyg'un ishlashini talab etadi. Aqli zaif o'quvchilarda ushbu komponentlar yetarlicha rivojlanmaganligi sababli, innovatsion texnologiyalar bu jarayonni sezilarli darajada yengillashtiradi ^[3], ^[4].

Xususan, raqamli vositalar (planshetlar, interaktiv doskalar, maxsus ilovalar) yordamida bajariladigan grafomotor mashqlar – chiziqni davom ettirish, shakllarni nusxalash, labirintlardan o'tish – o'quvchilarning vizual-motor koordinatsiyasini rivojlantiradi. Bunday mashqlar dinamik va vizual jihatdan boy bo'lgani sababli, o'quvchilarda harakat aniqligi va motor nazorati bosqichma-bosqich shakllanadi.

Bundan tashqari, sensor integratsiya texnologiyalariga asoslangan mashg'ulotlar (qum bilan ishlash, plastilin, taktil o'yinlar) qo'l mushaklarini mustahkamlab, yozuvga tayyorgarlik jarayonini tezlashtiradi ^[2], ^[6]. Multimodal yondashuv esa ko'rish, eshitish va harakatni uyg'unlashtirib, grafomotor ko'nikmalarni yanada samarali rivojlantirishga xizmat qiladi.

1 O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-son Qonuni: <https://lex.uz/docs/-5013007>

O'yin texnologiyalaridan foydalanish esa grafomotor mashg'ulotlarni qiziqarli va motivatsion qiladi. Natijada o'quvchilar mashqlarni takror-takror bajarishga intiladi, bu esa ko'nikmalarning avtomatlashuviga olib keladi.

Innovatsion texnologiyalarni maxsus ta'lim tizimida samarali qo'llash ularni tasodifiy emas, balki tizimli, bosqichma-bosqich va ilmiy asoslangan model asosida tashkil etishni talab etadi. Amaliy va eksperimental tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, quyidagi to'rt bosqichli model aqli zaif o'quvchilarning kognitiv va grafomotor rivojlanishini samarali ta'minlaydi.

1-bosqich: Diagnostika (diagnostik-tahliliy bosqich). Mazkur bosqichda o'quvchining individual rivojlanish darajasi, psixofiziologik xususiyatlari va mavjud qiyinchiliklari chuqur tahlil qilinadi ^[4].

Diagnostika quyidagi yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

- ko'rish-motor koordinatsiya darajasi;
- mayda motorika rivojlanganligi;
- diqqat va xotira holati;
- fazoviy orientatsiya va idrok;
- grafomotor ko'nikmalar darajasi.

Ushbu bosqichda raqamli diagnostika vositalari, interaktiv testlar va neyropsixologik metodikalar qo'llanilishi mumkin. Diagnostika natijalari keyingi bosqich – rejalashtirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

2-bosqich: Rejalashtirish (individualizatsiya bosqichi). Diagnostika natijalariga asoslanib, har bir o'quvchi uchun individual ta'lim va korreksion dastur ishlab chiqiladi ^[7].

Bu bosqichda:

- ta'lim maqsadlari aniqlanadi;
- rivojlantirilishi zarur bo'lgan ko'nikmalar belgilanadi;
- innovatsion texnologiyalarni qo'llash shakllari tanlanadi;
- mashg'ulotlar ketma-ketligi rejalashtiriladi.

Individual dastur differensial yondashuvni ta'minlab, o'quvchining imkoniyatlariga moslashgan bo'ladi. Bu esa ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

3-bosqich: Amalga oshirish (innovatsion-pedagogik bosqich). Ushbu bosqich modelning eng muhim qismi bo'lib, unda innovatsion texnologiyalar bevosita ta'lim jarayoniga tatbiq etiladi ^{[5], [2]}.

Quyidagi yo'nalishlar asosiy o'rin tutadi:

- 1. Interaktiv darslar.** Vizual, audio va kinestetik elementlarga boy mashg'ulotlar o'quvchilarning diqqatini jalb qiladi va faol ishtirokini ta'minlaydi.
- 2. Raqamli platformalar.** Planshetlar, kompyuter dasturlari va mobil ilovalar orqali grafomotor mashqlar (chiziqlar, shakllar, labirintlar) bajariladi.
- 3. Sensor integratsiya mashg'ulotlari.** Qum, plastilin, taktil materiallar bilan ishlash orqali mayda motorika va sezgi tizimlari rivojlantiriladi.
- 4. O'yin texnologiyalari (gamifikatsiya).** Ball, daraja, mukofot tizimi orqali o'quvchilarning motivatsiyasi oshiriladi va mashqlarni takrorlashga qiziqish kuchayadi. Mazkur bosqichda multimodal yondashuv qo'llanilib, ko'rish-eshitish-harakat integratsiyasi orqali grafomotor ko'nikmalar kompleks rivojlantiriladi.

4-bosqich: Monitoring va baholash (refleksiv-tahliliy bosqich). Bu bosqichda o'quvchilarning rivojlanish dinamikasi muntazam ravishda kuzatib boriladi.

Baholash quyidagi yo'nalishlarda amalga oshiriladi:

- grafomotor ko'nikmalar rivojlanish darajasi;
- harakat aniqligi va koordinatsiyasi;
- mashg'ulotlarni bajarish tezligi va sifati;
- motivatsiya va faollik darajasi.

Elektron monitoring tizimlari va diagnostik testlar yordamida natijalar tahlil qilinadi. Olingan ma'lumotlar asosida dastur qayta ko'rib chiqiladi va takomillashtiriladi.

Maxsus ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni joriy etish jarayoni bir qator obyektiv va subyektiv muammolar bilan bog'liq bo'lib, ular ta'lim samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ushbu muammolarni kompleks tahlil qilish va ularni bartaraf etish bo'yicha tizimli choralar ishlab chiqish zarur hisoblanadi.

Birinchi muhim muammo – texnik vositalarning yetishmasligi. Ko'plab ta'lim muassasalarida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan jihozlanish darajasi yetarli emas. Planshetlar, interaktiv doskalar, maxsus dasturiy ta'minot va sensor uskunalarining yetishmasligi innovatsion metodlarni to'liq qo'llash imkonini cheklaydi. Ayniqsa, maxsus ta'limda qo'llaniladigan texnologiyalar (sensor integratsiya vositalari, grafomotor rivojlantiruvchi ilovalar) yuqori darajada ixtisoslashgan bo'lib, ularni joriy etish qo'shimcha resurslarni talab qiladi ^{[14], [13]}.

Ikkinchi muammo – pedagoglarning raqamli kompetensiyasi va metodik tayyorgarligining yetarli emasligi. Innovatsion texnologiyalarni samarali qo'llash faqat texnik vositalarga ega bo'lish bilan cheklanmaydi, balki ularni pedagogik jihatdan to'g'ri integratsiya qilishni talab etadi. Amaliyot shuni ko'rsatadiki, ko'plab o'qituvchilar raqamli vositalardan foydalanishning texnik tomonlarini bilsalar-da, ularni didaktik maqsadlarda qo'llashda qiyinchiliklarga duch keladilar. Bu esa innovatsion texnologiyalarning samaradorligini pasaytiradi.

Uchinchi muammo – metodik ta'minotning yetarli darajada ishlab chiqilmaganligi. Maxsus ta'lim uchun mo'ljallangan innovatsion texnologiyalar asosidagi dars ishlanmalari, mashg'ulotlar tizimi va metodik qo'llanmalar yetarli emas. Mavjud materiallar ko'pincha umumta'lim tizimiga moslashtirilgan bo'lib, aqli zaif o'quvchilarning psixofiziologik xususiyatlarini to'liq hisobga olmaydi. Bu esa innovatsion yondashuvlarning amaliy samaradorligini cheklaydi.

Shuningdek, ayrim hollarda ota-onalar bilan hamkorlikning sustligi va uy sharoitida texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi ham muammo sifatida namoyon bo'ladi. Bu esa ta'lim jarayonining uzluksizligini ta'minlashga to'sqinlik qiladi.

Muammolarni bartaraf etish yo'llari

Yuqorida qayd etilgan muammolarni hal etish uchun quyidagi kompleks choralarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

Birinchiidan, pedagoglarning malakasini oshirish va raqamli kompetensiyasini rivojlantirish zarur. Bu borada maxsus kurslar, treninglar va amaliy seminarlar tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, innovatsion texnologiyalarni dars jarayoniga integratsiya qilish metodikasi bo'yicha o'qituvchilarni tayyorlash ustuvor vazifa bo'lishi lozim ^{[11], [7]}.

Ikkinchiidan, ta'lim muassasalarini zamonaviy texnik vositalar bilan ta'minlash talab etiladi. Bu nafaqat umumiy kompyuter texnikasini, balki maxsus ta'lim uchun mo'ljallangan sensor va interaktiv qurilmalarni ham o'z ichiga oladi. Texnik infratuzilmani rivojlantirish innovatsion ta'lim muhitini yaratishning asosiy sharti hisoblanadi.

Uchinchiidan, maxsus ta'limga mos metodik materiallar va didaktik vositalarni ishlab chiqish zarur. Bu jarayonda mahalliy ilmiy tadqiqotlar natijalariga tayanish, shuningdek, xorijiy ilg'or tajribalarni moslashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, grafomotor ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan interaktiv mashg'ulotlar to'plamini yaratish dolzarb hisoblanadi.

To'rtinchiidan, ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish muhimdir. Uy sharoitida ham innovatsion texnologiyalarni qo'llash bo'yicha tavsiyalar berish orqali ta'lim jarayonining uzluksizligini ta'minlash mumkin.

Innovatsion texnologiyalarning ijtimoiy-pedagogik ahamiyati shundaki, innovatsion texnologiyalar nafaqat ta'lim samaradorligini oshiradi, balki o'quvchilarning ijtimoiy moslashuviga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Raqamli muhitda ishlash o'quvchilarda:

- mustaqillik;
- kommunikativ ko'nikmalar;
- o'z-o'zini boshqarish kabi sifatlarni rivojlantiradi.

Ayniqsa, maxsus ta'limda bu juda muhim, chunki o'quvchilarni mustaqil hayotga tayyorlash ta'limning asosiy maqsadlaridan biri hisoblanadi ^[11].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Innovatsion texnologiyalar maxsus ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, o'quvchilarning kognitiv, ijtimoiy, kommunikativ va grafomotor rivojlanishini qo'llab-quvvatlash hamda ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Raqamli ta'lim vositalari, interaktiv metodlar, sensor integratsiya mashg'ulotlari va sun'iy intellekt asosidagi tizimlar aqli zaif o'quvchilarning individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishga xizmat qiladi. Bunday yondashuv o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi, bilimlarni o'zlashtirish jarayonini yengillashtiradi hamda ularning mustaqil faoliyatga tayyorlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shu sababli, maxsus ta'lim muassasalarida innovatsion texnologiyalarni tizimli va izchil joriy etish, pedagoglarning raqamli kompetensiyasini oshirish, maxsus ta'limga mos metodik materiallar yaratish hamda ot-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish maqsadga muvofiqdir.

Shuningdek, ta'lim muassasalarini zamonaviy texnik vositalar, interaktiv qurilmalar va sensor integratsiya vositalari bilan ta'minlash zarur. Innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish orqali maxsus ta'lim jarayonining sifati oshadi, o'quvchilarning individual rivojlanish imkoniyatlari kengayadi va ularni ijtimoiy hayotga moslashtirish jarayoni yanada samarali tashkil etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi. Ta'lim to'g'risida qonun. – 2020.
2. Ayres A. J. Sensory Integration and the Child. – Los Angeles: WPS, 1979.
3. Cameron C. E., Brock L. L., Murrah W. M. Fine motor skills and academic achievement. Child Development. – 2021.
4. Case-Smith J., O'Brien J. C. Occupational Therapy for Children and Adolescents. – Elsevier, 2020.
5. Deterding S. Gamification in Education: What, How, Why. Educational Technology Research. – 2020.
6. Engel-Yeger B., Rosenblum S. Sensory processing and motor coordination. Research in Developmental Disabilities. – 2022.
7. Karimova V. M. Maxsus pedagogika asoslari. – Toshkent, 2018.
8. Mayer R. E. Multimedia Learning. – Cambridge University Press, 2021.
9. OECD. Digital Education Outlook 2022. – Paris: OECD Publishing, 2022.
10. Selwyn N. Education and Technology: Key Issues and Debates. – Routledge, 2021.
11. UNESCO. ICT in Education Policy. – Paris, 2023.
12. UNESCO. Global Education Monitoring Report. – 2024.
13. Nurkeldiyeva D., Raximov A. Maxsus ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent, 2021.
14. Xolmatova M. Maxsus pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2019.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.